

Peter Ingelse
Johannes Verhulststraat 40
1071 NE Amsterdam
The Netherlands

telefoon privé +31 20 6703032
werk + 31 20 8203400
mobiel +31 6 1459 0601
email ingel@xs4all.nl
werk peteringelse@reulingschutte.nl

Aan:
Overheid.nl
Internetconsultatie
Wet bevordering mediation

Amsterdam, 27 september 2016

Geachte heer/mevrouw,

Graag maak ik gebruik van de gelegenheid om opmerkingen te maken bij het consultatiewetsvoorstel Wet bevordering mediation. Ik beperk mij tot het voorgestelde nieuwe artikel 22a lid 1 Wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Ik schreef eerder in het Nederlands Juristenblad over de voorganger van deze bepaling in het initiatiefvoorstel Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht (Kamerstukken 33 723).¹

Ik juich zeer toe dat het consultatievoorstel klip en klaar ervoor kiest mediation niet verplicht te stellen. Die keuze is te vinden in de memorie van toelichting op blz 7, 15 en 64. Op deze laatste pagina is ook nog buiten twijfel gesteld dat *beide* partijen met mediation dienen in te stemmen, wil de rechter kunnen verwijzen:

Het is niet aan de rechter om partijen naar een mediator te verwijzen als een of beide partijen geen behoefte hebben aan mediation.

Daarmee is mijn grootste bezwaar tegen de bepaling komen te vervallen. Mediation zal niet worden ingezet als een corvee voor partijen of voor één van hen. Daarmee wordt ook het averechtse effect voorkomen dat de wet mediation in diskrediet brengt in plaats van het te bevorderen. Ik ben daar verheugd over.

Ik maak drie opmerkingen.

1. De term “verwijzen” sluit niet goed aan bij voormelde keuze. Ik geloof dat rechters de term graag gebruiken, maar deze wekt – in ieder geval voor de burger, en om hem of haar gaat het – de indruk, dat de rechter nu juist wél, los van de bereidheid van partijen, kan beslissen dat mediation zal worden uitgeprobeerd en dat de behandeling van de zaak zolang wordt aangehouden. Je moet de memorie van toelichting opzoeken om te weten dat dat *niet* de bedoeling is. Voor een andere formulering kan gedacht worden aan: de rechter kan in iedere stand van de procedure “onderzoeken” of mediation tot een (gedeeltelijke) oplossing kan leiden, partijen “uitnodigen” aan mediation deel te nemen, hen daartoe “in de gelegenheid

¹ *De rechter en de mediator*, NJB 2014 blz 2856 ev.

- stellen”² enz. Een dergelijke woordkeus vormt ook een wervender boodschap voor mediation dan het directieve ”verwijzen”.
2. Het in de memorie van toelichting bij artikel 22a Rv gestelde uitgangspunt “dat een geschil zich in beginsel voor mediation leent” en de daaraan verbonden lijst zijn in mijn ogen veel te apodictisch en onpraktisch. Wat moet je er mee? Moeten partijen toch uitleggen waarom zij in weerwil van het uitgangspunt niets in mediation zien? Moet de rechter er iets mee? Het is beter het aan de rechter over te laten en hem serieus te nemen. Iets ander is dat het geen kwaad kan de bedoeling van het wetsvoorstel in de memorie van toelichting te expliciteren: de rechter kan het tot zijn taak rekenen bij elke zaak aandacht te besteden aan de vraag of deze zaak zich voor mediation leent en – indien dat naar zijn oordeel het geval is – bij de aanvang van de procedure waar nodig voorlichting te geven over mediation, haar werkwijze en het mogelijke nut in deze zaak alsmede partijen op die grond aan te sporen om mediation daadwerkelijk te beproeven. Ik pleit voor serieuze aandacht van de rechter en geen bureaucratische regel. Die leidt alleen maar tot reputatieverlies van mediation.
 3. Aan de vaststelling dat partijen niet verplicht kunnen worden tot mediation verbindt de memorie van toelichting (blz 7 en 15) de conclusie dat
het in de rede (ligt) dat de rechter geen formele consequenties verbindt aan de omstandigheid dat zij geen gebruik maken van mediation.

Waarom alleen geen *formele* consequenties? Wel materiele? Het ware beter dat woord te schrappen om niet toch indirect een verplichting te creëren. Bovendien, de woorden “het ligt in de rede” laten de rechter voldoende ruimte om gevolgen te verbinden aan apert onredelijk gedrag.

Mijn antwoord op uw eerste vraag:

dragen de in het wetsvoorstel opgenomen maatregelen naar uw mening bij aan het stimuleren van het gebruik van mediation?

volgt uit het voorgaande. Van regulering die partijen of een van hen tot mediation verplicht of deze opdringt moet een averechts effect worden gevreesd. Gelukkig is verplichten of opdringen ook niet de bedoeling van het wetsvoorstel. Aanpassing van enkele onderdelen van de memorie van toelichting kan voorkomen dat een onderhuidse bedoeling toch het gevreesde effect heeft.

Met vriendelijke groet,

Peter Ingelse
Tot 1 mei 2015 rechter, nu mediator/arbiter

² Het voorgestelde artikel 8:41a AWB.